

č.j.: NK - 1982 / K62 / 12

PROTOKOL
ze závěrečného hodnocení programového projektu výzkumu a vývoje
Ministerstva kultury za rok 2011

Identifikační kód projektu: *DC06P02OUK003*
Název projektu: *Ochrana a trvalé zpřístupnění webových zdrojů jako součásti národního kulturního dědictví*
Příjemce: *Národní knihovna České republiky*
Osoba odpovědná za odb. úroveň projektu: *Ing. Libor Coufal*

K programovému projektu byly vypracovány dva oponentní posudky (Mgr. Tomáš Gec, Ing. Jan Kaňka). Řešení bylo posouzeno Radou programu MK pro hodnocení programových projektů výzkumu a vývoje z oblasti knihoven na jednání dne 14. 5. 2012, kterému předsedala PhDr. Jarmila Okrouhlíková.

Na základě smlouvy č. 10/2006/OUK uzavřené dne 21. 2. 2006 mezi Ministerstvem kultury jako poskytovatelem a Národní knihovnou České republiky jako příjemcem, ve znění dodatku č. 1/2007 ke smlouvě č. 10/2006/OUK ze dne 29. 11. 2007, ve znění dodatku č. 1/2008 ze dne 27. 6. 2008, činily celkové uznané náklady projektu 9.271.000 Kč, z toho účelová podpora poskytovatele byla v celkové výši 6.938.000 Kč (z toho neinvestiční dotace: 6.663.000 Kč, investiční dotace: 275.000 Kč). Prostředky poskytnuté příjemci činily v roce 2006 celkem 500.000 Kč, v r. 2007 905.000 Kč, v r. 2008 1.658.000 Kč, v r. 2009 1.527.000 Kč, v r. 2010 1.548.000 Kč a v r. 2011 800.000 Kč. Tyto finanční prostředky byly vyčerpány beze zbytku a vynaloženy účelně a efektivně v souladu se zmíněnou smlouvou.

Dodatkem ke smlouvě č. 1/2007 došlo od 1. 1. 2008 ke změně původní řešitelky Mgr. Ludmily Celbové na Ing. Libora Coufala. Dodatkem ke smlouvě č. 1/2008 byla účelová podpora poskytovatele na rok 2008 navýšena o částku 120 tis. Kč (investiční dotace) z nerozdělených prostředků v rámci programu „Zpřístupnění a ochrana kulturních, uměleckých a vědeckých zdrojů (DC)“.

Uživací a vlastnická práva k výsledkům projektu byla upravena smlouvou o využití výsledků mezi Ministerstvem kultury a Národní knihovnou České republiky ze dne 18. 10. 2007.

Projekt byl řešen v režimu aplikovaného výzkumu s výjimkou průmyslového výzkumu. Jeho cílem bylo připravit podklad pro legislativní řešení povinného výtisku internetových elektronických zdrojů pro knihovny a autorského práva, vytvořit technické předpoklady pro trvalé zpřístupnění internetových zdrojů vybraných pro účely České národní bibliografie a vytvořit a zpřístupnit archiv „českého webu“. K výslednému hodnocení byla předložena závěrečná zpráva zpracovaná dle požadavků poskytovatele včetně vyúčtování. Na realizaci se podílel tým odborníků Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny v Brně a Masarykovy univerzity. Byla provedena důkladná analýza českého webového archivu a její výsledek publikován ve časopise *New Review of Hypermedia and Multimedia*. Projekt se od počátku začlenil do mezinárodního konsorcia *International Internet Preservation Consortium (IIPC)*, v němž se soustřeďuje hlavní světový vývoj v oblasti archivace webu, a později do mezinárodních projektů *Living Web Archives (LiWA)* a *Communia*. V rámci projektu byly adaptovány vybrané zahraniční nástroje a vyvinuta řada nástrojů vlastních, umožňujících efektivně stahovat, ukládat, dlouhodobě uchovávat a prohledávat online publikovaný elektronický bohemikální obsah: *WebAnalyzer* pro automatizované sklizení webu mimo národní doménu .cz, *WA Admin* pro správu zdrojů a vydavatelů a *Konspekt Generator* pro zpřístupnění podchycených webových zdrojů formou předmětově organizovaného rozcestníku, strukturovaný dle metodiky *Konspektu*. Kromě celoplošných sklizní byly zdroje získávány též výběrově a na základě smluv uzavřených s dodavateli a ukládány do *WebArchivu* (<http://www.webarchiv.cz/>). Technické činnosti byly zprvu zajišťovány Ústavem výpočetní techniky MU, po vybudování kvalitní technické infrastruktury byl *Webarchiv* přesunut do Národní knihovny ČR. V r. 2008 byl zpracován návrh na změnu legislativy k povinnému odevzdávání online zdrojů k archivaci a předán Ministerstvu kultury, nicméně prozatím nebyl pro legislativní účely využit. Projekt podnítl vznik pracovní skupiny pro český překlad licencí *Creative Commons* a jejich implementaci do právního rámce ČR (2009). Českou verzi licencí *CC* lze tak využít pro licencování autorských děl, zejména v online prostředí. Výstupy byly hojně prezentovány v tuzemsku i v zahraničí. Značným přínosem bylo navázání mezinárodní

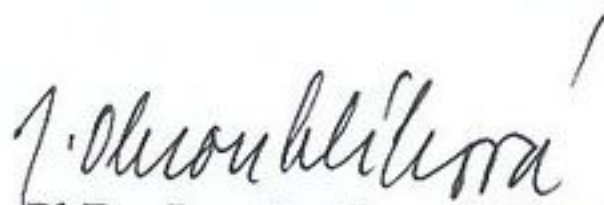
spolupráce s renomovanými institucemi v oblasti dlouhodobého uchování a zpřístupnění webových zdrojů. Webarchiv ukládá, chrání a zpřístupňuje široké veřejnosti důležitou součást národního kulturního dědictví. Jeho zdroje se tudíž mohou stát jedním z obsahových pilířů Národní digitální knihovny.

Výsledky projektu schválené Radou programu (uplatněné do RIV):

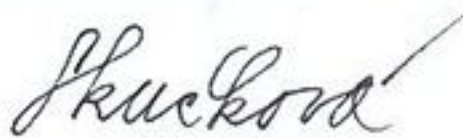
- Czech Web Archive revisited (A – audiovizuální tvorba, elektronický dokument)
- Digital Cultural Heritage and the Cooperation of National Memory Institutes (A – audiovizuální tvorba, elektronický dokument)
- Nové nástroje pro archivaci webu (A – audiovizuální tvorba, elektronický dokument)
- Vyhledávání v archivu českých webových zdrojů (A – audiovizuální tvorba, elektronický dokument)
- Hutař, Jan. Konference "Preserving the Digital Heritage: Principles and Policies" a kritéria výběru elektronických zdrojů. In Ikaros [online], roč. 10, 2006, č. 1. ISSN 1212-5075. (J – článek v odborném periodiku)
- Žabička, Petr; Matějka, Lukáš. Czech Web archive analysis. In New review of hypermedia and multimedia. London, Taylor & Francis, 2007, Vol. 13, issue 1, pp. 27-37. ISSN 1361-4568 (tištěná v.) ISSN 1740-7842 (elektronická v.) (J – článek v odborném periodiku)
- Coufal, Libor. Web po 20ti letech : co z něj zbude pro budoucí generace? In Knihovna, 2009, roč. 20, č. 2, s. 97-107. ISSN 1801-3252 (J – článek v odborném periodiku)
- Vlček, Ivan. WebAnalyzer (R – software)
- Vlček, Ivan. WebAnalyzer 1.1 (R – software)
- Brokeš, Adam. WA Admin 2.0 (R – software)
- Brokeš, Adam. WA Admin 2.3 (R – software)
- Rosecký, Václav. Konspekt Generator (R – software)

Z předloženého a následné rozpravy vyplynulo, že v letech 2006-2011 bylo dosaženo cílů projektu a předpokládaných výsledků za dodržení časového i věcného postupu řešení. Rada programu doporučila poskytovateli výsledky projektu přijmout. Vzhledem k zásadnímu přínosu pro oblast dlouhodobé ochrany a zpřístupnění bohemikálních webových zdrojů jako součásti národního kulturního dědictví a začlenění projektu do mezinárodních výzkumných aktivit byl tento projekt hodnocen jako vynikající.

V Praze dne 31. 7. 2012



PhDr. Jarmila Okrouhliková,
předsedkyně Rady programu MK pro hodnocení
programových projektů výzkumu a vývoje z oblasti knihoven



Na vědomí: 21. 08. 2012

Mgr. Blanka Skučková,
vedoucí samostatného oddělení literatury a knihoven MK ČR